

Európska zelená dohoda je významným faktorom odporúčaní Európskej komisie pre slovenský Strategický plán SPP

Európska komisia zverejnila 18. decembra 2020 svoje odporúčania pre tvorbu Strategických plánov SPP pre jednotlivé členské krajiny. Ministerstvá jednotlivých krajín ich mali k dispozícii už skôr, verejnosti sú k dispozícii až teraz.

Odporúčania vychádzajú zo situácie v krajine a adresujú hospodárske, environmentálne a sociálne ciele budúcej SPP – **so zvláštnym dôrazom na ciele Stratégie v oblasti biodiverzity a Z farmy na stôl** (použitie a rizikovosť pesticídov, predaj antimikrobiálnych látok, strata živín v pôde, výmera ekologického poľnohospodárstva, krajinné prvky s vysokou biodiverzitou, prístup k širokopásmovému internetu).

Komisia odporúča Slovenskej republike zamerať sa v svojom Strategickom pláne SPP na nasledovné oblasti, pričom je potrebné primerane zohľadniť územnú rozmanitosť slovenského poľnohospodárstva a vidieckych oblastí /odporúčania sú zoradené podľa cieľov/:

V rámci hospodárskeho cieľa novej SPP „**Podporovať inteligentný a odolný poľnohospodársky sektor v záujme zaistenia potravinovej bezpečnosti**“ Komisia odporúča nasledovné:

- **vyváženie postavenia jednotlivých aktérov vo vertikálnom reťazci** – posilnenie úlohy organizácií výrobcov a vyššia participácia malých poľnohospodárov, ako aj diverzifikácia od konvenčných poľnohospodárskych postupov a potravín k udržateľným a s vysokou pridanou hodnotou (ako sú systémy kvality EÚ a ekologické potraviny);
- **zlepšenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov** – adresovanie rozdielov v príjmoch medzi rôznymi veľkosťami (profesionálnych) fariem, odvetviami a územiami prostredníctvom posilneného prerozdelenia napríklad použitím redistributívnej platby, platby pre malých poľnohospodárov a znižovaním platieb, ktoré odráža skutočné potreby podpory z hľadiska hospodárskych, sociálnych a/alebo územných cieľov;

- **zlepšenie odolnosti poľnohospodárskeho odvetvia** – prostredníctvom podpory nástrojov na riadenie rizík (vrátane klimatických rizík prostredníctvom napríklad poistenia plodín) alebo v prípade potreby zavedením nových nástrojov na základe systematickej stratégie riadenia rizík.

V rámci cieľa „**Posilniť starostlivosť o životné prostredie a klimatické opatrenia**“ a tiež prispenia k environmentálno-klimatickým cieľom EÚ Komisia Slovensku odporúča:

- **prispieť k cieľu Európskej zelenej dohody v oblasti ekologického poľnohospodárstva** prostredníctvom podpory prechodu od konvenčného poľnohospodárstva k ekologickému poľnohospodárstvu (schémy konverzie a udržiavania stavu);
- **zastavenie a zvrátenie straty biodiverzity**, najmä pokiaľ ide o stav chránených biotopov a druhov a tiež pokles vtáctva a opelovačov na poľnohospodárskej pôde, podporou postupov udržateľného obhospodarovania pôdy a trvalo udržateľného lesného hospodárstva, prostredníctvom činností na obnovu biotopov v súlade s prioritami v Prioritnom akčnom rámci a **prispievaním k cieľu Európskej zelenej dohody týkajúceho sa krajinných prvkov s vysokou biodiverzitou**;
- **zvyšovanie odolnosti na zmenu podnebia** zvyšovaním efektívnosti využívania vody prostredníctvom modernizácie vodnej infraštruktúry a zberu dažďovej vody, adaptácie plodín a vhodných postupov hospodárenia na pôde zlepšujúcich zadržiavanie vody;
- **znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva**, najmä znižovaním emisií z pôdy prostredníctvom efektívnejšieho využívania vstupov a riešenie emisií metánu z enterickej fermentácie uplatňovaním stratégií kŕmenia s nízkymi emisiami v súlade so Stratégiou EÚ na zníženie emisií metánu;
- **udržiavanie a posilňovanie zachytávania uhlíka** v lesoch a implementácia programov zalesňovania, ktoré pri výbere vhodných druhov zväžia očakávané zmeny podnebia;
- **podpora udržateľného obhospodarovania lesov a zvyšovania multifunkčnosti, ochrana lesov a obnova lesných ekosystémov**, najmä po poškodení veľkého rozsahu, s cieľom dosiahnuť dobrý stav biotopov a druhov spojených s cieľom zlepšiť ekologické služby a biodiverzitu a budovať odolnosť voči ohrozeniam ako napríklad dopadov zmien podnebia na lesy.

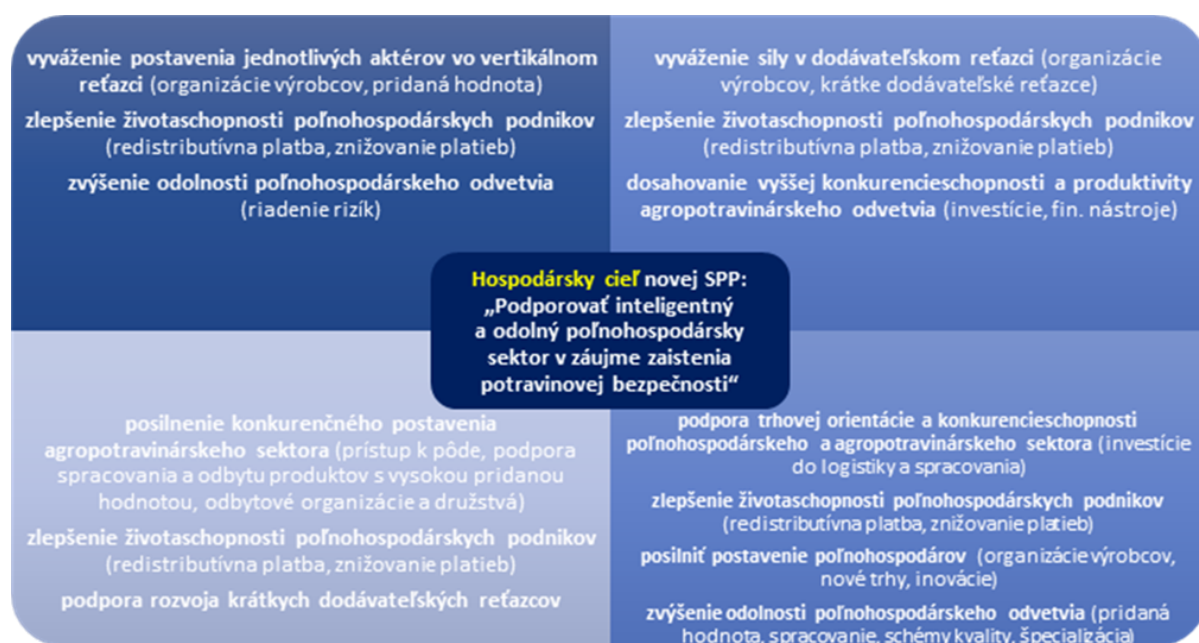
V rámci cieľa „**Posilniť socio-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí**“ a riešenia požiadaviek spoločnosti Komisia Slovenskej republiky odporúča nasledovné:

- **prispievanie k cieľom Európskej zelenej dohody o pesticídoch** posilnením úsilia o zníženie množstva a rizík najnebezpečnejších pesticídov a podporou udržateľného používania pesticídov, najmä zabezpečením zavádzania postupov integrovanej ochrany proti škodcom;
- **podpora sociálno-ekonomického rozvoja vidieckych oblastí** podporou ekonomických aktivít vo vidieckych oblastiach cez mobilizáciu aktivít v nových odvetviach (rozvoj biohospodárstva) s vhodnou kombináciou intervencií, ako napríklad investície do podnikateľského prostredia, investície do základných služieb; bude pritom dôležité zabezpečiť synergiu s ostatnými európskymi a vnútroštátnymi fondmi;
- **zaviesť ambicioznejšie opatrenia na podporu poľnohospodárov** pri zlepšovaní postupov riadenia **zameraných na lepšie životné podmienky zvierat**, najmä ošípaných a nosníc, ako aj na vyššiu biologickú bezpečnosť.

V rámci prierezového cieľa novej SPP „**Podporiť rozvoj a zdieľanie poznatkov, inovácií, digitalizácie v poľnohospodárstve a na vidieku a podporiť ich zavádzanie**“, Komisia odporúča:

- **prispievanie k cieľu Európskej zelenej dohody v oblasti širokopásmového pripojenia** včasným dokončením investícií do pokrytia rýchlym širokopásmovým pripojením vo vidieckych oblastiach a zároveň posilnením digitálnych kapacít a zručností na podporu digitálneho prechodu a využitím potenciálu technologického pokroku pre moderné, konkurencieschopné a udržateľné poľnohospodárstvo; bude pritom dôležité zabezpečiť synergiu s ostatnými európskymi a vnútroštátnymi fondmi;
- **posilnenie poľnohospodárskych znalostných a inovačných systémov (AKIS)**, najmä vzájomným prepojením aktérov a podporou kompetentných poradcov, čo môže napomôcť zelenému prechodu a tiež vytváraním interaktívnych inovačných projektov a podporných inovačných služieb a organizovaním atraktívnych a cielených poľnohospodárskych školení pre poradcov a poľnohospodárov.

Komisia taktiež vyzvala Slovenskú republiku, aby vo svojom Strategickom pláne **stanovila svoje národné hodnoty pre ciele Európskej zelenej dohody**, berúc do úvahy svoju konkrétnu situáciu a vyššie uvedené odporúčania Komisie (aktuálny stav a referenčné hodnoty v prípade všetkých členských krajín Komisia uviedla v prílohe odporúčaní).

Viac k tejto téme prinesieme v nasledujúcich článkoch.